

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Янковий О.Г.

(підпис)

“ ”

2018 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

(шифр та найменування спеціальності)

за магістерською програмою професійного спрямування

«Економіка та стратегія розвитку підприємства»

(назва магістерської програми)

**на тему: «Основні напрями підвищення ефективності використання
основних засобів підприємства (на прикладі “ТОВ Телекарт-Прилад”)»**
(назва теми)

Виконавець:

студентфакультету економіки та
управління підприємництвом

Никитченко О.В. _____

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис

Науковий керівник:

к.е.н., викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Пятаєва О.В. _____

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки підприємства
та організації підприємницької діяльності

КОМПЛЕКСНА ДИПЛОМНА РОБОТА

з теми:

**СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА В
СУЧАСНИХ УМОВАХ (НА ПРИКЛАДІ ТОВ “ТЕЛЕКАРТ-ПРИЛАД”)**

Науковий керівник комплексної
випускної роботи к.е.н, доцент Грінченко Р.В.
(вч. ступінь, посада, П.І.Б.)

Розділ: Основні напрями підвищення ефективності використання
основних засобів підприємства

Виконавець Никитченко О.В.
(П.І.Б. студента)

Наук. керівник к.е.н., викладач Пятаєва О.В.
(вч. ступінь, посада, П.І.Б.)

ЗМІСТ

Вступ	4
Розділ 1. Теоретичні засади пошуку шляхів підвищення ефективності використання основних засобів підприємства	7
1.1 Основні засоби підприємства: поняття, склад та структура, класифікація	7
1.2 Методи нарахування амортизації основних засобів підприємства.....	12
1.3 Чинники та методика аналізу основних показників ефективності використання основних засобів підприємства.....	17
1.4 Резерви та шляхи підвищення ефективності використання основних засобів підприємства	20
Розділ 2. Аналіз та оцінка діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад»	25
2.1 Загальна характеристика ТОВ «Телекарт-Прилад»	25
2.2 Зовнішня характеристика діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад»	29
2.3 Аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад».....	35
2.4 Аналіз ефективності використання основних засобів ТОВ «Телекарт-Прилад».....	44
Розділ 3. Методичні засади підвищення ефективності використання основних засобів ТОВ «Телекарт-Прилад»	61
3.1 Резерви та шляхи підвищення ефективності використання основних засобів ТОВ «Телекарт-Прилад».....	61
3.2 Розрахунок економічної ефективності впроваджених заходів щодо підвищення ефективності використання основних засобів ТОВ «Телекарт-Прилад»	66
Висновки	74
Література.....	76

ВСТУП

Актуальність теми. Основні засоби - матеріально-технічна база суспільного виробництва. Від їх обсягу залежать виробнича потужність підприємства, рівень технічної озброєності праці. Нагромадження основних засобів і підвищення технічної озброєності праці збагачують процес праці, додають йому творчий характер, підвищують культурно-технічний рівень суспільства.

Будь-яке підприємство незалежно від форми та виду діяльності повинно постійно відслідковувати рух своїх основних засобів, їх склад та стан, ефективність використання. Дана інформація дозволяє підприємству виявити шляхи і резерви підвищення ефективності використання основних засобів, а крім того, вчасно виявити і скоригувати негативні відхилення, які в подальшому можуть спричинити серйозні наслідки для успішної діяльності підприємства.

Саме тому проблема підвищення ефективності використання основних засобів є настільки важливою для будь-якої організації. Адже неефективне їх використання призводить до скорочення обсягів виробництва або реалізації, що в свою чергу зменшує доходи підприємства і, відповідно, відбивається на прибутку.

ТОВ «Телекарт-Прилад» є одним з найбільших приладобудівних заводів України. ТОВ «Телекарт-Прилад» сьогодні - це потужне, динамічне, з величезним досвідом роботи в сфері комунікацій підприємство, основною метою якого є отримання прибутку.

Важливим у максимізації прибутку досліджуваного підприємства є підвищення ефективності використання основних засобів підприємства.

Об'єктом дослідження роботи виступає діяльність ТОВ «Телекарт-Прилад» - одного з провідних підприємств України у сфері розробки і виробництва електроприладів і радіоелектронної апаратури побутового та спеціального призначення.

Предметом дослідження є методичні та теоретичні аспекти використання основних засобів підприємства та шляхів підвищення ефективності їх використання.

Мета кваліфікаційної роботи – проаналізувати та виявити напрямки підвищення ефективності використання основних засобів підприємства.

Для досягнення мети в роботі необхідно вирішити наступні завдання:

- дослідити теоретичні аспекти основних засобів підприємства, їх класифікації, знос та методи нарахування амортизації;
- виявити можливі резерви та шляхи підвищення ефективності використання основних засобів підприємства;
- дати загальну характеристику діяльності підприємства;
- дати характеристику зовнішнього стану діяльності підприємства;
- проаналізувати техніко-економічні показники діяльності підприємства;
- виявити можливі резерви підвищення ефективності використання основних засобів ТОВ «Телекарт-Прилад» ;
- розробити пропозиції по підвищенню ефективності використання основних засобів ТОВ «Телекарт-Прилад»;
- розрахувати економічний ефект від реалізації запропонованих пропозицій для ТОВ «Телекарт-Прилад».

Методи дослідження. Методологічною основою даного дослідження є наукові концепції та теоретичні розробки вітчизняних та зарубіжних вчених в області аналізу діяльності підприємств, управління основними засобами, нормативні акти. В процесі дослідження використані традиційні способи та засоби економічного аналізу (табличного, порівняння, групування, графічний), обробка матеріалів з використанням персональних ЕОМ. У роботі використані такі методи дослідження, як аналітичні, статистичні, графічні. Для вирішення поставлених завдань в роботі використовувалися аналітичні, діалектичні та економіко-математичні методи пізнання економічних процесів і явищ.

Джерелами інформації для написання роботи є: нормативно-правові акти, теоретичні матеріали із підвищення ефективності використання основних засобів, річна звітність та дані внутрішнього обліку ТОВ «Телекарт-Прилад» за 2014-2017 рр., та ін.

За результатами дослідження, проведеного у роботі, була опублікована стаття у “Науковому студентському віснику ФЕУП” на тему “Теоретичні засади використання основних засобів у діяльності підприємства”.

Структура даної роботи. Структура роботи обумовлена метою та окресленими завданнями дослідження. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел.

ВИСНОВКИ

У кваліфікаційній роботі проаналізована ефективність діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад» за період роботи з 2014 рік по 2017 роки.

Підприємство ТОВ «Телекарт-Прилад» - одна з провідних компаній України у сфері розробки і виробництва електроприладів і радіоелектронної апаратури побутового і спеціального призначення. Компанія виконує весь цикл необхідних робіт, починаючи з розробки виробу і програмного забезпечення, закінчуючи установкою, гарантійним обслуговуванням і навчанням фахівців замовника.

Для оцінки ефективності діяльності підприємства в роботі були розраховані показники діяльності ТОВ «Телекарт-Прилад» за 2014 - 2017 роки та проведено аналіз отриманих показників. Для розрахунку показників ефективності використання основних засобів використовувалися дані бухгалтерських балансів і звітів про прибутки і збитки.

Проведений аналіз показав, що всі показники ефективності використання основних засобів за аналізований період зросли, внаслідок того, що у 2017 році підприємство значно збільшило обсяг реалізації продукції.

З вище сказаного можемо зробити висновок, що підприємство ТОВ «Телекарт-Прилад» поступово виходить з кризового становища 2014 року, так з даних 2017 року помітно, що підприємство покращило своє фінансове положення.

Напрямки підвищення ефективності використання основних засобів повинні визначатися існуючим станом підприємства, зумовленим впливом зовнішніх і внутрішніх факторів середовища його функціонування. Для ТОВ «Телекарт-Прилад» на основі проведеного дослідження можна запропонувати три основні заходи підвищення ефективності використання основних засобів:

- ліквідація вузьких місць при виробництві безконтактних пластикових карток (заміна двох застарілих морально зношених друкарських машини для друку безконтактних пластикових карт типу ТМ 526 на новий, потужний принтер марки «АРЕХ»);
- автоматизація механічного обладнання (автоматизація запуску механічного обладнання по виготовленню електричних лічильників);
- ліквідації незадіяних основних засобів (здавачаїх в оренду).

Після впровадження пропозицій щодо підвищення ефективності використання основних засобів у діяльності підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад» прогнозується:

- збільшення виручки від реалізації продукції на 1106 тис. грн. або на 1,15%;
- собівартість реалізованої продукції на підприємстві збільшиться на 0,42%;
- середньорічна вартість основних засобів зросте на 0,49%, в той самі час фондвіддача зросте на 0,74%;
- прибуток отриманий від продажу продукції зросте на 8,53%.

У цілому всі запропоновані в роботі заходи позитивно впливають на підвищення ефективності використання основних засобів у діяльності підприємства і дозволяють надалі розвивати виробничу діяльність і покращувати фінансовий стан підприємства ТОВ «Телекарт-Прилад», підвищувати прибуток та рентабельність підприємства, та загальну ефективність його діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Агрес О.Г. Економічна ефективність використання основних засобів сільськогосподарських підприємств : автореф. дис. ... к. е. н. : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / О.Г. Агрес ; Львівський нац. аграр. ун-т. Львів, 2013. 20 с.
2. Амоша А.И., Вишневский В.П. Неоиндустриализация и новая промышленная политика Украины. Укрпром. 2013. №7. С. 56-68
3. Андрейченко А.В., Горбаченко С.А., Грінченко Р.В., Карпов В.А., Кучеренко В.Р. Аналіз ринкової кон'юнктури. Навчальний посібник. Одеса: ОНЕУ, 2014. 345 с.
4. Бондар М.І. Амортизація основних засобів: облік та оподаткування / Бондар М.І., Бабіч В.В. Вісник ЖДТУ Серія: Економічні науки. 2011. No 1 (55). С.31-34.
5. Бразілій М. Н. Організація і методика аудиту основних засобів та шляхи його вдосконалення. Економіка та держава. 2011. No24. С. 104-109.
6. Бутинець Т. А. Основні засоби: точка зору економіста. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2012. Вип. 2 (23). С. 22-36.
7. Бутинець Ф.Ф. Аудит: Підручник для студ. вузів спец. "Облік і аудит Житомир: "Рута", 2005. 512 с.
8. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: Навч. посіб. 2-ге видання. К.: Центр учбової літератури, 2010. 488 с.
9. Грінченко Р.В. Аналіз компонент середовища функціонування підприємства. Науковий вісник МГУ. Серія: Економіка і менеджмент. Одеса. 2017. Випуск 27. Частина 2. С. 9-12.
10. Грузинов В.П., Грибів В.Д. "Економіка підприємства". Навчальний посібник. М.: "Фінанси і статистика", 2007.
11. Гуменюк С. І. Відтворення основних засобів як чинник розвитку виробничо-технічного потенціалу промислового підприємства[Електронний

- ресурс] Європейські перспективи. 2014. No 5. С. 77-81. Режим доступу:http://nbuv.gov.ua/UJRN/evpe_2014_5_16
12. Дейнека О. Г. Система планування організаційно-технічного розвитку на підприємстві [Електронний ресурс] Збірник наукових праць Української державної академії залізничного транспорту. 2013. Вип. 140. С. 121-124. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpudazt_2013_140_25
13. Довгалюк Н. В. Ефективність використання та відтворення основних засобів сільськогосподарських підприємств Центрального Полісся : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.04 / Н. В. Довгалюк. Житомир, 2010. 20 с.
14. Економіка підприємства: Підручник для вузів / В. Я. Горфинкель, Є. М. Купряков, В. П. Прасолова і ін; Під ред. проф. В. Я. Горфинкеля, проф. Є. М. Купрякова. М.: Банки і біржі, ЮНИТИ, 1996.
15. Економіка підприємства: Підручник/ За заг.ред С.Ф.Покропивного. Вид.2-ге, перероб. та доп. К.: КНЕУ, 2001.
16. Єгупов Ю. А. Організація виробництва на промисловому підприємстві: навч. посібн. / Ю.А. Єгупов. К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 488 с.
17. Єлькін А. В. Ефективність використання основних виробничих фондів на підприємствах. автореф. дис. ... к. е. н. : спец. 08.00.04/ А.В. Єлькін «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)».Класичний приватний університет, Запоріжжя, 2017.
18. Класифікація основних засобів [Електронний ресурс]. Режим доступу: «<http://fingal.com.ua/content/view/775/35/1/1/>».
19. Коваленко О.В. Напрями підвищення ефективності використання основних фондів підприємства Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2014. Вип. 7. С. 20–27.
20. Конкурентоспроможність підприємства : оцінка рівня та напрями підвищення [Монографія] за заг. ред. О.Г. Янкового. Одеса, Атлант, 2013. 470 с.

21. Костирко Л. А. Фінансовий механізм забезпечення прибутковості підприємств: проблеми, інструменти, перспективи : монографія / Л. А. Костирко, Е. В. Чернодубова; Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. Луганськ : Ноулідж, 2013. 179 с.
22. Кузьмін Д. Л. Основні засоби та основні фонди: порівняльний аспект. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. Вип. 2 (23). 148-155 с.
23. Літвінов О.С. Проблеми визначення сутності економічної ефективності. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Науки: економіка, політологія, історія. 2017. №6 (248). с. 67-81. Режим доступу: [http://n-visnik.oneu.edu.ua/files/archive/nv_6_\(248\)_2017.pdf](http://n-visnik.oneu.edu.ua/files/archive/nv_6_(248)_2017.pdf)
24. Літвінов О.С. Проблеми класифікації видів ефективності та її показників. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. Науки: економіка, політологія, історія. 2015. № 7 (227). с. 45-54. Режим доступу: https://scholar.google.com.ua/citations?user=7ZUxicEAAAAJ&hl=uk&oi=ao#d=g_s_md_cita-d&p=&u=%2Fcitations%3Fview_op%3Dview_citation%26hl%3Duk%26user%3D7ZUxicEAAAAJ%26citation_for_view%3D7ZUxicEAAAAJ%3AZeXyd9-uunAC%26tzm%3D-180
25. Літвінова В. О. Економічна ефективність: сутність та форми. Вісник БУМІБ. №2(26). 2014. С. 43–45.
26. Ляшенко О. Методика техніко–економічного обґрунтування інвестиційних проектів реконструкції і технічного переоснащення та її вдосконалення. Банківська справа. 2013 № 2. С. 52–60.
27. Математичні методи та моделі в економічних дослідженнях: монографія / за ред. В. М. Мацкул. – Одеса: ОНЕУ, 2016. – 184 с.
28. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 (МСБО 16) «Основні засоби» [Електронний ресурс] // IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012. Режим доступу: [«http://zakon4.rada.gov.ua](http://zakon4.rada.gov.ua)

/laws/show/929_014».

29. Науково-методологічні засади і механізми виходу України та інших європейських держав з фінансово-економічної кризи : матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. молодих учен. та студ., 25 - 26 берез. 2010 р., Чернівці / ред.: В. В. Прядко, М. Д. Білик, І. С. Гуцал, Л. В. Дейнеко, В. К. Євдокименко; Буков. держ. фін. акад., Акад. фін. упр., Молдов. екон. акад., Ун-т Ріски. Чернівці, 2010. 443 с.

30. Неміш Ю.В. Поняття «основні засоби» у сучасних наукових дослідженнях. Аграрна економіка. 2012. Т. 5. № 3–4. С. 181–187.

31. Оболонська І. В. Показник оцінки організаційно-технічного рівня забезпечення виробничої потужності видобувного підприємства та методика його застосування [Електронний ресурс]. Економіка промисловості. 2012. № 1-2. С. 236-241. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/econpr_2012_1-2_31

32. Осипов В.І. Економіка підприємства: підручник. К.: Одеса: Маяк, 2005. 724 с.

33. Петрович Й.М. Оновлення техніко–технологічної бази шляхом проведення технічного переоснащення й реконструкції підприємства [Електронний ресурс]. Питання історії науки і техніки. 2015. № 4. С. 67-71
Режим доступу : <http://poglyad.com/students/item/15599/>

34. План рахунків [Електронний ресурс]. Режим доступу: «<http://www.buhoblik.org.ua/uchet/organizacziya-buxgalterskogo-ucheta/388-plan-rahunkiv.html>»

35. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] // Верховна Рада України від 01.10.2013. Режим доступу: «<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17/page>»

36. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» [Електронний ресурс] // Затв. наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 року № 92. Режим доступу: «<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>».

37. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92. Збірник систематизованого законодавства. Випуск 11. 2003.
37. Попович В.І. Облік основних засобів: порівняльний аналіз МСБО та ПСБО [Електронний ресурс]. Режим доступу: «http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Vnulp/Menegment/2012_721/41.pdf».
38. Селіверстова Л. С. Фінанси в системі корпоративного управління : автореф. дис. д-ра екон. наук : 08.00.08 / Л. С. Селіверстова; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ, 2014. 27 с.
39. Семенова В. Г. Інноваційний розвиток підприємств в Україні: фінансовий аспект. Проблеми та перспективи розвитку підприємництва : зб. наук. пр. ХНАДУ. 2017. № 1 (6). С. 165-170.
40. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств: монографія / За заг. ред. д-ра екон. наук, проф. О.Г. Янкового. Одеса: Атлант, 2017. 514 с.
41. Терлецька І. В. Резерви підвищення ефективності використання основних засобів підприємства [Електронний ресурс]. Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського. Серія: Економічні науки. 2015. No 1. С. 87-90. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvmduce_2015_1_18
42. ТОВ «Телекарт-Прилад» офіційний сайт <http://telecard.odessa.ua/index.php/ru/> [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://telecard.odessa.ua/index.php/ru/>
43. Туякова З. С., Черемушнікова Т. В. Особенности учета и оценки основных средств на различных этапах их жизненного цикла в соответствии с требованиями МСФО. Международный бухгалтерский учет. 2015. No 38 (380). С. 2–12.
44. Чабаненко Ж.М. Особливості фінансового обліку основних засобів // Економічний простір. 2012. No 57 [Електрон. ресурс]. Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2012_57/statti/42.pdf.
45. Череп А. В. Ефективність використання основних фондів підприємства.

Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2009. № 6. С. 212-215.

46. Чорна І. О. Ефективність використання виробничих фондів та розробка пропозицій щодо її поліпшення. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2009. № 2. С. 212-216.

47. Шпак Л. О. Аналіз ефективності використання основних засобів [Електронний ресурс]. Режим доступу <http://www.ukrreferat.com/index.php?referat=71213>.

48. Янковий О. Г. Детерміновані моделі факторного економічного аналізу. Методологія статистичного забезпечення розвитку регіону: монографія / за заг. ред. А. З. Підгорного. Одеса: Атлант, 2012. С. 125-143.

49. Янковий О. Г. Математичні методи факторного економічного аналізу на базі мультиплікативних моделей. Сучасні технології управління підприємством та можливості використання інформаційних систем: стан, проблеми, перспективи: матер. 6-ї міжнар. наук.-практ. конф. 31 березня – 1 квітня 2011 р. Одеса: ОНУ, 2011. С. 217-221.

50. Янковий О.Г. До проблеми визначення пріоритетності інвестиційних проектів промислового підприємства. Економіка харчової промисловості. – 2015. № 1(25). С. 71-76.

51. Янковий О.Г. Оцінка синергетичного ефекту виробничо-фінансових систем на основі детермінованих моделей. Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право : Науковий журнал. 2014. № 1 (72). С. 189-199.